

บทที่ 3

ระเบียบและวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์” ผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อแสวงหาข้อมูลและความรู้ (Exploratory Research) มากกว่าเป็นการทดสอบทฤษฎี (Test Theory) จึงเป็นการศึกษาเพื่อสำรวจองค์ความรู้ ซึ่งใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร (Documentary Survey) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือทางวิชาการทั้งภาษาไทยและหนังสือภาษาอังกฤษ บทความ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาประกอบการวิเคราะห์

2. การศึกษาสำรวจภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบผลการศึกษาให้สมบูรณ์

กลุ่มประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ กำหนดคุณสมบัติของประชากรที่ใช้ในการศึกษา โดยเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นตัวแทนที่ดี โดยเป็นผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง จากเรือนจำ/ทัณฑสถานแห่งละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 135 คน โดยแบ่งเป็น เรือนจำกลาง เรือนจำจังหวัด เรือนจำอำเภอ เรือนจำพิเศษ และทัณฑสถาน

ตารางที่ 3.1
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ประเภทเรือนจำ	จำนวนเรือนจำ/ ทัณฑสถาน (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่งละ 1 คน)
1. เรือนจำกลาง	33	33
2. เรือนจำจังหวัด	49	49
3. เรือนจำอำเภอ	25	25
4. เรือนจำพิเศษ	4	4
5. ทัณฑสถาน	24	24
รวม	135	135

หมายเหตุ: ยกเว้น เรือนจำอำเภอชัยบาดาล และเรือนจำอำเภอนาทวี เนื่องจากยังไม่มีการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรม จากหนังสือทางวิชาการทั้งภาษาไทยและหนังสือภาษาอังกฤษ บทความงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา และเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามมี 2 ลักษณะ คือ

- แบบคำถามปลายปิด (Closed Ended Questionnaire) โดยการกำหนดคำถามและคำตอบ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบให้ตรงกับความต้องการมากที่สุด
- แบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

เนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง หน้าที่รับผิดชอบ อายุราชการที่ปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการอบรมผู้ต้องขัง ประสิทธิภาพการทำงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

- ด้านบริหารจัดการ
- ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- ด้านผู้ต้องขัง
- ด้านสถานที่
- ด้านหลักสูตรโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Content Reliability) ของแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและเที่ยงตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อความสมบูรณ์ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Content Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบเบื้องต้น (Pre-test) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับทดสอบเบื้องต้นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ในเรือนจำและทัณฑสถาน จำนวน 30 คน เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของข้อคำถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มาใช้ในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้น ทำการปรับปรุงให้สมบูรณ์เรียบร้อยก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว ไปทดสอบ (Pre-Test) กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา เท่ากับ 0.79
3. ทำการเก็บข้อมูลโดยขอหนังสือจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังกรมราชทัณฑ์ เพื่อแจ้งไปยังผู้บัญชาการเรือนจำ/ทัณฑสถาน และจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ทางไปรษณีย์
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้จำนวน 135 ชุด เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง รวม 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ในการวัดระดับความคิดเห็น ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ผู้ศึกษาได้ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	เท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมาย

การแปลความหมาย ได้จัดแบ่งปัญหาออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มากและมากที่สุด โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้

1.00-1.80	เท่ากับ	มีปัญหาน้อยที่สุด
1.80-2.60	เท่ากับ	มีปัญหาน้อย
2.60-3.40	เท่ากับ	มีปัญหปานกลาง
3.40-4.20	เท่ากับ	มีปัญหามาก
4.20-5.00	เท่ากับ	มีปัญหามากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากปัญหาการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบคำถามทั้งหมด}}$$

2. การวิเคราะห์ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) โดยใช้สูตร

$$\text{Mean } (\bar{X}) = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\text{Mean } (\bar{X}) = \text{ค่าคะแนนเฉลี่ย}$$

$$N = \text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}$$

$$f = \text{จำนวนความถี่ของแต่ละคำตอบ}$$

$$X = \text{ค่าคะแนนคำตอบในแต่ละข้อมูล}$$

3. ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N}}$$

$$\text{S.D.} = \text{ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$X = \text{ค่าคะแนนคำตอบในแต่ละข้อ}$$

$$N = \text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}$$

$$f = \text{จำนวนความถี่ของแต่ละคำถาม}$$

การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการศึกษา ข้อมูลปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ โดยใช้การพรรณนาประกอบตาราง

ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะนำเสนอโดยแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มูลเหตุจูงใจในการศึกษา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการศึกษา นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ